

15. May. 1844

FACTS

Date:

15. May. 1844

Page number:

Dagbog B, side 100-101

TRANSCRIPTION

15 May

Jeg maler paa et lille Billede, forestillende 2 Kalve i en Lo.¹ Min Kostald indseer jeg nu, især i det skarpe, stærke Lys, hvori det hænger paa Udstillingen, var raa i Penselen; det var ikke Brede i Behandlingen ikke Kjækhed, men Raahed. I dette vilde jeg see at oprette denne Mangel saavidt, som min Øine tillade; jeg har gjort mig al Flid med Behandlingen, men ved at see det i Forstørrelsesglas, den eneste Maade, hvorpaa jeg kan faa en Idee om, hvorledes mine Sager see ud for Andres Øine – finder jeg det dog ureent og uden Skarphed f Ex Øinene, hvor en reen og skarp Behandling bidrager saameget til at skaffe den Klarhed, der er i et saadant Dyreøie. Nu, det gaaer over min Evne, jeg maa male større Ting, der tvinges man dog til at gaa længere bort for at betragte Maleriet, og da skal man ikke føle Penselen. – Det har moret mig i Træværket at holde mig tro til, hvad jeg saae. Studiet² tog jeg nemlig i den Bondegaard, hvor jeg i Sommer laae i Veiby oppe ved Nordstranden, og i min Stue vare Dæksbjælkerne ikke lige, men havde en fiin Bue, det var nemlig Bjælker af et strandet Skib. Saaledes [overstreget: var og] bar ogsaa Stolperne i Loen Mærker af Bolte, ogsaa de vare Skibstømmer. Saaledes har jeg ogsaa udført dem i Maleriet; det kan være, det var et blot Lune, eller maaskee har •101• det moret mig at tænke paa: at disse Bjælker engang pløjede Havet og maaskee have været vidt om i Verden, inden de stædedes til Ro i en sjællandsk Bondegaard. – Dette er en uvæsentlig Ting; men man vil nok lee ad det, som allerede Kaalund³ har kaldt dem Tømmestokke, hvad han dog ligesom fortrød, da jeg forklarede ham Grunden til disse Mærker. – – Dersom jeg ret skal have Glæde af Dyrelivet og Dyremaleriet, da føler jeg det temmeligt nødvendigt, at tage Menneskefigurer med; men da stiller sig rigtignok vanskeligere Opgaver for mig end den jeg hidtil stræbte at løse. Lysten er der og opflammer endmere ved Tanken om: at jeg mulig turde male Bryllupstøj, Mayfester, Fastelavnsfester o s v. Og hvilken rig Mark frembyder ikke Reiselivet, tænk blot: en saadan Reisestald ved en Kro – hvor uendelig malerisk er ikke det Liv, vi der bliver vaer. Alt dette fattes jeg ikke Mod til at forsøge. Jeg glæder mig; thi atter elsker jeg Maleriet og har i disse Dage malet næsten med Lidenskabelighed. Men saadan bør det være, sådanne var det i gamle Dage, da jeg blot dreves af Lyst, da jeg aldrig ventede at høste Roes eller Penge for mit Arbeide. Jeg husker endnu, at de 20 Daler jeg fik for de to smaae Hjorte, det første Billede, jeg solgte,⁴ forekom mig som en uhyre Kapital, saa stor, at jeg var rig nok for lang Tid, om jeg endog laante Frederik Jerichau⁵ de 10 Daler til at købe en Violin for. Dengang var jeg bedre end jeg nu er. –

¹ ARoS, inv.nr. Maleri 34 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 165).

² To studier i privateje (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 139 og 143; førstnævnte er senest solgt hos Bruun Rasmussen auktion 836, 27. november 2012, nr. 73, sidstnævnte er senest solgt hos Bruun Rasmussen auktion 846, 25. februar 2014, nr. 23, til Gallerie Jean-François Heim).

³ Digteren H.V. Kaalund (1818-1885).

⁴ Privateje (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 20). Maleriet købtes af Kunstforeningen.

⁵ Niels Frederik Jerichau (1815-1872) var storebror til Lundbyes akademikammerat, billedhuggeren Jens Adolf Jerichau.

15 May.

Jeg male paa et lille Billede, forestillende: 2 Kæder
i en Le. Min Kæstet indaars paa en, i saa i det
skarpe, stærke Lys, heri det heengræ paa Møstelingen,
saa saa: Penselen; det saa i alle Brede i Behandlingen
ikke Hjelpe, men Raad. I dette vilde jeg see et op-
rette Lume Mangel saavist, som mine Pine tillade;
jeg har gjort mig al Flid med Behandlingen, men
ved at see det: Forstærkes glas, den eneste Maade,
hvorpaa jeg kan faa en Idee om, hvorledes mine Lys
see ud for Andes Pine - finder jeg det dog urent og
uden Skarphed af E: Pionen, hvor en seer og skarp
Behandling bidrager saameget til at skaffe den Klar-
hed, der er i et saadant Dynd. Nu, det gaar
over min Lære, jeg maa male større Ting, der
things man dog til at gaar længere bort for at
betragte Maleriet, og da skal man ikke føle Pen-
sen. - Det har været mig i Treveckst at holde
mig tro til, hvad jeg saa. Studiet teg jeg nemlig
i den Breds gaard, hvor jeg i som nu læse i Nei-
by oppe ved Nordstranden, og i min Stil saa
Detto Hjelpe ikke lige, men havde en fin Pine,
det saa nemlig Bjelke af et strandet Træ. I
ledes har jeg bar ogsaa Stolper i Laen Møstere
af Balle, og saa de saa Thibet om me. Læder
har jeg ogsaa indført Lære i Maleriet; det har
være, det saa et blot Lume, eller maaske har

101

det mest mig at tænke paa: at disse Bjetke engang
 plejede blaaet og maaskee have været i et om-
 "Verden, inden de stæddes til Os: en sjællandsk
 Bondegaaed. - Dette er en uoversættelig Ting; men
 man vil nok lee ad det, som allerede Kaatun &
 her kaldt den Tommes stakke, hvad han dog ligesom
 fortæller, da vi forklarede ham Grunden til disse
 Maesker. - - Deresom vi ret skal have Glæde af Dyr-
 keriet og Dyremaleriet, da føler vi det temmeligt
 uendeligt, at tage Mennekesfigurer med; men da
 stilles vi sigt nok vanskelige Opgaver for mig
 end som vi hidtil strakte at løse. Dyrtier er der og opflan-
 mer end mere ved Tænken om: at vi mængt kunde male
 Bøjletingssteg, Majsfejer, Fastelavnsfejer o. s. v.
 Og hvilken sig Maaske frembyder den ikke Nærselighed,
 tænke blot: en saadan Feie, staldet i en Krog - hvor
 uendelig malerisk er ikke det Liv, vi der blive saer.
 Althi dette fattes vi ikke Mod til at forsøge. Vi glæder
 mig; vi ætter elsker vi Maleriet og her: disse
 Dage malet i det med Lidenskabelighed. Men
 saadan har det været, saadanne var det: gamle
 Dage, da vi blot levede af Lyset, da vi aldrig ventede
 at høste Noes eller Penges for mit Arbeide. Vi husker
 endnu, at de 20 Daler vi fik for de to smaa Bjetke, det
 første Billede, vi solgte, fik som mig som en rettynde Kap-
 tal, saa stor, at vi var sig nok for lang Tid, om
 vi endog laastede Friedrichs smaa de 10 Daler til at købe en
 Violin for. Sengning var vi bedre end vi nu er. -